19/07/2022

Πειραιάς: Δοξολογία για την ολοκλήρωση αγιογράφησης του τρούλου στον Άγιο Διονύσιο Αρεοπαγίτη

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Πειραιώς

Με αισθήματα απεράντου ευγνωμοσύνης προς τον εν Τριάδι Πανάγιον Θεόν, ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Πειραιώς κ.Σεραφείμ παρέστη στην αποσυναρμολόγηση των ικριωμάτων αγιογραφήσεως των 800 τ.μ. υπερμεγέθους τρούλου του Ιερού Ναού Αγίου Διονυσίου Αρεοπαγίτου Πειραιώς και στην αποκάλυψη του Παντοκράτορος και του αγιογραφικού κύκλου του τρούλου.

Το έργο άρχισε προ τριετίας και επιτυχώς ολοκληρώθηκε από τον εξαιρετικό Καθηγητή Βυζαντινής Αγιογραφίας και δόκιμο Αγιογράφο Κωνσταντίνο Μαρκόπουλο, Διευθυντή της Σχολής Αγιογραφίας της Ιεράς Μητροπόλεως Πειραιώς, και τους συνεργάτες του, και είναι δωρεά του Ιδρύματος Γεωργίου και Αντιόπης Μανιάτη.

Ο Αγιογραφικός κύκλος του τρούλου αρχίζει από της Δημιουργίας του Κόσμου και του ανθρώπου και φθάνει έως την σύγχρονη Ελληνική Ιστορία. Περιλαμβάνει δε 280 πρόσωπα και απεικονίσεις.

Την Κυριακή 17 Ιουλίου 2022 ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Πειραιώς κ.Σεραφείμ τέλεσε ευχαριστήριο Δοξολογία για την ολοκλήρωση του όλου έργου και επιβράβευσε τον προϊστάμενο του Ιερού Ναού π. Μιλτιάδη Φωτιάδη με τον μεγαλόσταυρο του Αγίου Σπυρίδωνος, πολιούχου Πειραιώς.

Ο Αγιογραφήσας Κ. Μαρκόπουλος δήλωσε τα κάτωθι:

«***Με τη χάρη και τη βοήθεια του Κυρίου μας, αλλά και δια των ευχών του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου μας κ.κ. Σεραφείμ, οι συνεργάτες μου και εγώ ολοκληρώσαμε το έργο της Αγιογράφησης του τρούλου του Ι. Ναού Αγίου Διονυσίου Πειραιώς, το οποίο κράτησε κοντά στους 30 μήνες***. Το έργο σχεδιάστηκε αρχικά με βάσει τις μελέτες που είχαν γίνει πάνω στα αρχιτεκτονικά σχέδια του μεγάλου αρχιτέκτονα Γεωργίου Νομικού, ο οποίος και κατασκεύασε τον ναό το 1955. Το ύψος του ναού το οποίο ανέρχεται στα 26 μέτρα, αλλά και η περιφέρεια του τρούλου στα 50 μέτρα, τον καθιστούν έναν από τους μεγαλύτερους ναούς στην Ελλάδα και φυσικά αποτέλεσαν μια μεγάλη πρόκληση για μένα προσωπικά, καθώς στις μνημειώδεις αυτές διαστάσεις παρατηρούνται μεγάλες αλλοιώσεις στις μορφές ενώ ταυτόχρονα αλλάζει εντελώς και η γενικότερη αίσθηση του χώρου και της προοπτικής.

Προκειμένου να αντιμετωπίσω αυτές τις προκλήσεις, χώρισα το θολωτό ημισφαίριο του τρούλου σε τέσσερα επιμέρους τμήματα όπου και τοποθέτησα τις συνθέσεις της Δημιουργίας του κόσμου περικλείοντας την κεντρική θεματολογία του ένθρονου Παντοκράτορα ύψους 8.5 μέτρων περιστοιχιζόμενου από ένα σύμπλεγμα Αγγέλων οι οποίοι κρατούν τον κύκλο της Δόξας (όπως αναφέρεται στη Βυζαντινή τέχνη).

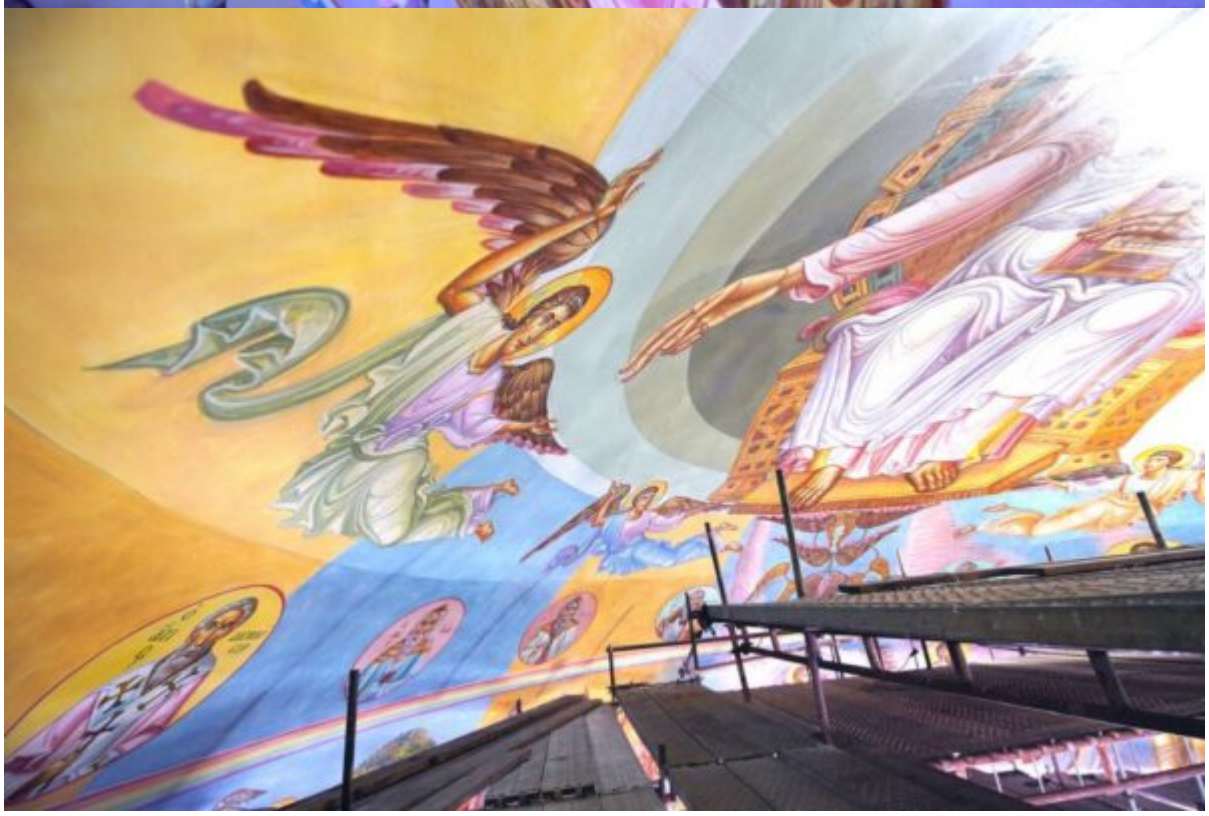

Κάτω από την θεματική ενότητα του Παντοκράτορα ακολουθεί μία ζώνη Δικαίων, προπατόρων του Χριστού αλλά και θεμελιωτών της πίστης και του έργου όλων αυτών που θα ακολουθούσαν στους επόμενους αιώνες, ενώ ακριβώς κάτωθεν τους, ξεκινά ο θεματικός κύκλος της Δημιουργίας. Σε αυτό τον κύκλο, απεικονίζεται μία σειρά συνθέσεων η οποία αποτελείται από τη Δημιουργία του Κόσμου, από την 1η μέχρι και την 7η ημέρα, καθώς επίσης και από την Τρυφή του Παραδείσου, την Παρακοή και την Έξοδο όπου και ολοκληρώνεται κλείνοντας έτσι και τον αρχιτεκτονικό κύκλο της σφαίρας του τρούλου ο οποίος στηρίζεται σε 28 παράθυρα.

Ανάμεσα σε αυτά τα παράθυρα είναι που επέλεξα να ακολουθήσω μια θεματολογία η οποία αποτελεί ένα πολύ ενδιαφέρον αλλά και ταυτόχρονα λιγότερο γνωστό στοιχείο της Βυζαντινής Τέχνης και ειδικά της Εικονογραφίας το οποίο συναντάται στον νάρθηκα πολλών μεταβυζαντινών ναών, την απεικόνιση των “Σοφών των Ελλήνων”.

Στηριζόμενος σε αυτή, αποφάσισα να απεικονίσω στην ζώνη των παραθύρων, έναν θεματικό κύκλο ο οποίος αποτελείται από ιστορικά πρόσωπα ξεκινώντας από την αρχαιότητα με μορφές όπως ο Θεμιστοκλής, πάνω στα τείχη του οποίου είναι χτισμένος και ο ίδιος ο Ναός, και περνώντας μέσα από το Βυζάντιο, το '21, και την νεότερη ιστορία, να καταλήξω σε μορφές της Μικρασιατικής καταστροφής, αποδίδοντας έτσι και κάποιου είδους φόρο τιμής στους ανθρώπους της γειτονιάς του Αγίου Διονυσίου αλλά και ολόκληρου του Πειραιά, οι οποίοι είναι οι άμεσοι απόγονοί τους.

Τέλος, η Αγιογράφηση του τρούλου ολοκληρώνεται καταλήγοντας σε μία κορνίζα η οποία αποτελείται από αρχαία αλλά και ελληνιστικά μοτίβα, τα οποία άλλωστε συναντώται και σε πληθώρα Βυζαντινών Ναών είτε ζωγραφικά, είτε και ανάγλυφα καταφέρνοντας να μείνουν διαχρονικά και επίκαιρα μέσα στους αιώνες. Κάτω από αυτή την κορνίζα, στη διακοσμητική ζώνη που περιτρέχει όλη τη σφαίρα του τρούλου, βρίσκεται και η επιγραφή: "Η αγιογράφηση του τρούλου του Ι. Ναού τούτου, εγένετο εν τοις σωτηρίας 2019-22 μηνα Ιουνιο. Αρχιερεύοντος Μητροπολίτου Πειραιώς και Φαλήρου κ.κ. Σεραφείμ του Α'. Μεγάλης Δωρεάς Ιδρύματος Αντιόπης και Γεωργίου Μανιάτη." ενώ στη βάση του θρόνου του Παντοκράτορος υπάρχει η επιγραφή με διακοσμητική διάθεση: «ΣΩΖΕ ΚΥΡΙΕ ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΠΟΛΙΝ» και στο πλάι του θρόνου με μικρά γράμματα αναγράφω το «Δια χειρός Κωνσταντίνου Μαρκόπουλου 2022».

Κλείνοντας, θα ήθελα να ευχαριστήσω για μια ακόμη φορά το Σεβασμιώτατο ποιμενάρχη μας που μου έδωσε την δυνατότητα να περατώσω αυτό το πολύ σημαντικό έργο μνημειακού χαρακτήρα. Ευχαριστώ επίσης τον πρόεδρο του εκκλησιαστικού συμβουλίου π. Μιλτιάδη καθώς και τα μέλη αυτού».

Για περισσότερες φωτογραφίες, κάντε κλικ εδώ